

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre — — — — — 6 korona — fillér
Félévre — — — — — 3 „ —
Negyedévre — — — — — 1 „ 50 „
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona
Egyes szám ára 20 fillér.

Felolós szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:
A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány-sajtó” címére küldendők, (Iskolaköz 3. sz.)

Hirdetések jutányos árun vételnek fel.

Nyilttér sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

Politikai Szemle.

Ősi hibánk.

Sir a magyar ember lelke, mikor látva látja, mint hull szét oldott kéveként a magyar társadalom — a politikai kátyuban. Mily könnyű, jó, lelkes igaz hazafiasnak lenni és hirtelen egy csapásra, egy izzó lázra, mint lesz honárulová, talmi magyarrá, darabonttá az, aki még vall valamely önnálló politikai véleményt — a féktelenségében határt nem ismerő — festékes papiroson.

Ősi hibánk, sőt bűnünk, hogy a magyar soha együtt nem tart. Surlódási, ellenkezési, önnállóságban, különválásban tetszelgő tulnagásunk — bizony-bizony elvisz minket egész addig a pontig, mikor homlokára kell hogy üssön a magyar, mondván:

— Biz' elég volt a torzsalkodásból, most már ne komédiázzunk.

És így bebizonyosul rajtunk, amit a régi bölcs mondott, hogy a politikában is megérkezik az ideje annak, mikor egy szemernyi józan, szenvedélyektől, láztól mentes ész többet ér, mint egy zsák politikai tudomány.

Csak aztán ez az idő ne — későn érkezzék.

Mert napnál világosabb, hogy rajtunk

más nem segíthet, csak — ha összefogunk. Ősi hibánkat ősi erénnyel kell reparálni.

Parasztos észszel is tudják itt Magyarországon, hogy ha a szekér kátyuba jut, nem mozdul, a gazdája tehetetlen: akkor összefognak az emberek. Két, három, sőt az egész falu megmozdul, neki támasztják vállait, befogják jószágukat és — kiemelik, segítik a kátyuból az elakadt szekeret.

Hát csak a politika szekere volna az a hóbortos szekér, melyen mozdítani, lökni ne lehetne?

A döntés előtt. Nagygyűlés.

A vasárnapi nagygyűlést, az országos függetlenségi pártgyűlést vasárnap csakugyan megtartották az ország szívében — Budapesten. A vidéki függetlenségi körök küldöttjei szép számmal jöttek össze. Mintegy öt ezer ember vett részt e gyűlésen, mely tüneménynek is hatalmas volt, buzdításnak is. A vidéken van még idealizmus. Együtt lelkesedett ez a vidék a tüzes szónokokkal, akik a nemzeti ügy diadalának feltétlen elkövetkezését hirdették. Am Kossuth Ferencz, kit a gyűlés közönsége felkeresett, nyiltan beszélt az igazság diadalainak és utjának nehézségeiről. És nem tudott mást mondani, mint biztosítani, hogy megteszi kötelességét. Amiről meg vagyunk úgy is győződve.

Mire e sorok napvilágot látnak, Kossuth és Andrássy a királynál — voltak. Sokan a döntés pillanataira gondolnak e kihallgatással. Adja Isten, hogy úgy legyen. És megelégedésünkre legyen! Am, nem fog esoda számba, még meglepetés számba se' menni, ha a döntést eltolják egész arra az időre, melyről a költő mondja: „Őszbe esavarodott a természet feje, dérré vált a harmat, hull a fák levele.”

Miért kell a katolikus autonomia?

(bgy.) Ne mondja senki, hogy e kérdésről már eleget, sőt talán sokat írunk és beszélünk.

Kimeríthetlen tárgya ez a mi vágyainknak, életszükségletünknek, jövőnknek, egész magyarországi egyházunknak.

Tudom én azt jól, hogy az autonomiaért saját egyházunk kebelében sem lelkesedik mindenki egyforma hévvel. Sokan aggodás, sőt a félelem bizonyos nemével néznek az autonomia elé. Sőt meg vagyok győződve, hogy inkább biznak az egyesületi élet mozgalmas tevékenységében. Sokkal többet vár-

A Kálvária-templom felszentelése.

A közönség olvassa, hogy itt vagy ott templomszentelés volt, vagy van. De fájdalom, talán a katolikus hívek között is kevesen vannak, akik ismerik e szentelés mély jelentőségét, gyönyörűen szép vonatkozásait.

A kath. templomokat ugyanis vagy megáldják, (benedikálják) vagy megszentelik. Az áldás egyszerűbb szertartás és püspöki felhatalmazás esetén, áldozó-pap, rendszerint külön megbízott áldozó-pap teljesítheti.

A templomszentelés (dedicatio seu consecratio ecclesiale) azonban minden szentelés közt a legünnepélyesebb. Előképeit már az ó-szövetségben megtaláljuk. Hogy az első keresztényeknél, az első három század alatt is megvolt — bizonyos. Bár az üldöztetések miatt e szentelést, mint egyáltalán az istenítiszteletet csendben, sőt titkon végezték. Amikor aztán a keresztények szabadsága is

megérkezett: törvénytől lőn, hogy csak oly templomban szabad szent misét bemutatni, mely föl van szentelve, vagy legalább megáldva (benedikálva).

Maga a szentelés hosszas; de minden egyes mozzanatának meg van vagy történeti szép jelentősége, vagy hittani felemelő vonatkozása. És — a Pont. Rom. szerint három részre oszlik. És pedig: megáldás, megszentelés és fölszentelésre. E három mozzanatot aztán közelebbi és távolabbi előkészület szokta megelőzni.

Itt, e szűk czikk keretében nem írhatjuk le teljes részletességgel a szentelés lefolyását, csak épen érintőleg a következőkre szorítkozunk.

Szenháromság vasárnapja előtti napon alkonyat felé megszólaltak — a felszentelésre váró kálvária új harangjai. A püspök megkezdte a szentelésre szolgáló távolabbi előkészületeket.

Az oltár ereklyéit elébb egy tiszta

edénybe teszi, melléje három szem tömjént, jelölül ama jó illatnak, melyet a szentek erényei a háromez Isten előtt terjesztenek. Ide helyezi a főpásztor a templom keresztelő levelét is.

Az edényt gondosan bepecsételte: az e célra állított sátorba égő gyertyák közé helyezte és kíséretével, papjaival elmondotta a matutinumot és laudest.

E ténykedéssel felújította emlékét a szent hajdanna, mikor a hívők egész éjen át a szentek ereklyéi előtt imádkozva örködtek. Megjelenítette mintegy azt az igazságot is, hogy a szentek is vándorként járták az élet utjait és halandó testükben éltek, tartózkodtak, mielőtt az Ur az örök hazát előttük megnyitotta.

*

Reggel korán ismét megszólaltak a Kálvária-templom harangjai. A szentelés napjának elérkezését hirdették. A főpásztor végzi a közelebbi előkészületeket. Az új

— Két szentkép díszes aranyozott kerettel ingyen, ki 25 forintot felül bevásárol —

Krámer Jeremiás butorkereskedésében **Szatmár** a színházzal szemben.

Helyben készült legjobb minőségű ebédlő és hálószoba berendezések olesón kaphatók.

Lelkészek és tanítók részére 10% árkedvezményt nyújtok.

nak a kath. öntudatnak folyton élénkülő külső szervezésétől, mint egy *kegyelem autonomiától*, amivel a kathok szemét végre beköthetik és száját elnémíthatják.

És én tisztelettel hajlom meg az ő aggodalmaik és — érveik előtt mindaddig, amíg *csak* arra volna kilátásunk, hogy afféle *kegyelem autonomiával*, cseberből-vederbe való jutást eszközölő autonomiával akarnák a kathok óhaját, jogos követelését — kielégíteni.

De ha a kath. autonomiát azon *alapelveken építhetjük föl*, mely az Egyház szellemével, a megingathatlan isteni jogokkal harmóniában van, amint más alapon kath. autonomia nem is épülhet fel: akkor végre kiszabadulunk abból az áldatlan helyzetből, melyre a magyar ember azt szokta mondani: „Két szék közt a padra estünk.“

Hogy kelljen ezt érteni?

Megadja csattanósan a feleletet erre a kassai püspök, *Fischer Colbrie* Ágost azon előadásában, melyet az autonóm kath. körben „*az autonomia alapelveiről*“ tartott.

Csak egy ide vágó részletet idézek.

— A kath. autonomia hiánya nem volt bántó — ugymond a püspök — míg az állam kormányszata maga is katolikus volt. Mikor az államférfiak proponáltak kath. püspöket, ők maguk is katolikusok voltak. A városok, mint kegyurak választottak plebánosokat, de a városi képviselők vagy mind, vagy majdnemmind katolikusok voltak. Feltűnő legfeljebb annyi volt, hogy

protestáns főurak prezentáltak kegyuri jogra kath. plebánosokat. De mivel ez aránylag nem volt gyakori eset s a történet nem is jegyzett fel esetet, hogy a kegyurak ebbeli jogukkal a hivek vallási érdekeinek sérelmére visszaéltek volna: a katolikusok nyugodtan maradhattak az állam gyámsága alatt.

Mikor azonban az állam a hitfelekezetekkel szemben a paritás terére lépett: előállott annak a szüksége, hogy a kath. egyházzal gyakorolt előjogokat is visszaadja a kath. egyháznak.

Visszaadta, visszaadja-e?

Erre felelnek időnkint csattanós, elszomorító esetek, melyek arcába kergetik a kath. embernek véréit.

A városi kegyuraság alatt levő hitfelekezetek, azon egyházak, melyeknek papjait maga a város — a közadók fizetik... válaszhatnak magoknak papot. Azt és úgy, ahogyan ők jónak látják. Akiket a hivek óhaja, vágya jelöl ki.

Mert nekik autonomiájuk van! És ahhoz és abban az ő jogaikhoz ne merészeljen senki sem nyulni.

A kath. plebános választásába pedig bele szólhat bármely városi képviselő, tekintet nélkül az ő választására.

Sőt döntőleg szólhatnak bele. Ugy, hogy gyakran megtörténik: *a kath. hiveknek a zsidók, vagy protestánsok adnak, választanak papot. Sokszor ellenükre, tiltakozásuk daczára.*

És ne álljon senki azzal elő, hogy van méltányosság, van az egyházak közt testvéri szeretet. Hiszen csak a napokban történt egy választásnál, hogy bár a városi

képviselők nagy szótöbbsége úgy határozott, hogy a nem katolikusok tartózkodni fognak a szavazástól: a zsidó képviselők hivatkozva jogukra — valójában szavaztak és döntöttek.

No hát mi ez?

Az, mint Kassa püspöke mondja: *hogy „a katolikusok most sokkal kevesebb szabadsággal rendelkeznek, egyházuk világi vonatkozású ügyeinek intézésében, mint — a felekezetek.“*

Valamivel kevesebb joguk — az igaz — mindig lesz, mert a királyi kegyuri jog a kath. autonomiának egy lényeges, de egyszersmind méltányos határa.

De az már semmikép nem felel meg a változott helyzetnek, ha a kath. királynak kegyuri jogát nem egy katolikusokból álló bizottság, hanem a felekezetlen kormány gyakorolja.

És ezért is 1848. óta a kath. önkormányzat a magyarországi kath. Egyház legfőbb vágya.

Tehát azért is kell az autonomia, mert mi katolikusok oda jutottunk valóban a két szék közé, a padra. Az állam felekezetlen. Már nem ismeri el állam vallásának a kath. Egyházat. Autonomiánk pedig nincs — hát hánynak-vetnek minket, legszentebb ügyeinket, mint a — forgó, változó szél szokta hányni — a rtágyakat.

Ezt tovább türni nem szabad. De nem is lehet.

Miért szerencsések az orvosok?

— Miért?

— No igen!

— Mert sikereiket a nap világítja meg, hibáikat pedig a föld takarja el.

templomban mindent elrendez, abban csak a szerepet hagyván, a papsággal és néppel a sátorba ment, oda, hol az ereklyék az éjet töltötték. És itt elmondották a bűnbánati zsoltárt.

— Tartsatok bűnbánatot, mert közel a mennyek országa — ez tartalma a bűnbánatra való felhívásnak.

Most következett a templomszentelés első része — a *megáldás*.

A püspök segédletével a templom ajtajához ment, egy előimával megkezdi a ténykedést, mire a kar a Mindenszentek letenyéjét énekelte. Következett a só és vizszentelés, a szentelt vízzel való hintés. Majd a pontifikáló püspök a papsággal és hivekkel háromszor körüljárta a templomot, mialatt szentelt vízzel folytonosan a *templom falait hinti be*, még pedig kereszt alakban. E meghintés arra szolgál, hogy üzessék el minden ellenséges hatalom e szent helyről, tisztítsák meg, Isten áldása szálljon ide, hogy itt a háromez Isten szabadon, háboríthatlanul imádtassék és neki hódolatunkat bemutathassuk.

Valahányszor a püspök a templomon való körüljárás közben az elzárt főajtóhoz

ért, imát mondott és pásztorbotjával megérintette, szinte meglökte az ajtót és a 23 zsoltár 7. felváltva mondotta el a templomban visszamaradt szereppel. A harmadik kopogtatásra megnyílt a templom ajtaja. Jelezvéen ez az aktus a történeti igazságot:

— Az emberiség is epedve várta a bezárt mennyország megnyitását. És csak midőn Üdvözítőnk, a békét hozó, lelkeket elfoglaló legfőbb püspök a földre jött, nyílt meg. Az Ur is kopogtat gyakran a mi szívünk ajtaján az ő szent kegyelmével, de mi sokszor halljuk szavát és csak a kereszt ereje nyitja ki, hogy a békesség szelleme szállást vehessen.

A püspök már a templom közepéig ért. Itt letérdelt és az oltár felé fordulva intónálta a „Jöjj el Szentlélek Isten“ ez. himnuszt. Mintegy jelezve, hogy e szent helynek Isten templomának kell lennie.

A zsoltár éneklése közben egyik aszisztens a templom kövezetére András-kereszt alakjában hamut hintett. Erre felhangzik a Mindenszentek litániája, majd a püspök kezébe vette pásztorbotját és az említett hamu-keresztnek a templom balszegletétől annak

jobbszegletéig nyuló vonalára a görög, a jobb szeglettől a balig pedig a latin Abc-t írta le.

Jelenti e mozzanat, hogy a kereszt tanát minden nyelven hirdetik, hogy a kereszt megváltó munkájának gyümölcsében minden nép részesülhet. Hogy végre, miként az anyagi templom — a kereszt fölött emelkedik: úgy a hivek is, azok minden egyes tagja csak a kereszt fölött épülhet Isten élő templomává. Ki utánam akar jönni... vegye magára a keresztet és kövessen engem!

*

A templom belsejének felszentelése következett. Kezdte a főpásztor a oltáron és kiterjesztette a szentelést a templom minden részére.

Megható jelenet ez.

A püspök térdeire borul, háromszor, mindig magasabb hangon az Ur segítségéért könyörög. (Deus in adjorium stb. stb.) Aztán megáldja az oltár és templom szenteléséhez rendelt Gergely vizet. A szertartás kezdete előtt a püspök még egyszer a templom főajtójához ment és azon belül az ajtó felső és alsó részén pásztorbotjával a *legyőzhetlen keresztet képezi*.

Jelétül annak, hogy a kereszt örökös

ÚJ RUHA-ÜZLET!

Augusztus 1-én nyílt meg Szatmáron, Deák-téren, (a Fehér-ház mellett)

KORAI ÁRMINNÉ

kész férfi-, női- és gyermekruha-üzlete,

ÚJ RUHA-ÜZLET!

ahol a legolcsóbb árak mellett nagy választékban kaphatók tavaszi ruhák, férfi-öltönyök, felöltők, különféle gyermekruhák, valamint dús választékban a legelegánsabb női kabátzikkák.

A bűnös provincia?

Nincs benne többé kétség, hogy a fővárosi írók egyes csoportjai, melyek különösen a boulevard ujságok számára dolgoznak szövetségben vannak a provincia gyalázására, kissebbitésére és teljes leverésére.

Ha nem is alapszabályszerű szövetségben, de mindenesetre *ezébeliek* ők abban, hogy tudatosan, kisimítva együttesen ontsák a provincia, a vidék ellen való — szennyanyagot.

Tipikus alakjai e gárdának: *Bródi, Lengyel Menyhért* és sok más fiatal író.

De ugylátszik most már az *írók* is mozgósítva vaenak.

Igy *Lux Terka*, a kétségtelenül tehetséges, de elbizakodott és most már szertelenségeket hajhászó író is szegődött tagja a céhnek.

Legközelebb egyik pikáns lapban tárcát írt „A bűnös provincia“-ról.

Ugy látszik, hogy elviselhetetlen nevezett-céhnek a *minősítés*, amellyel az ország és külföld közvéleménye ami tündér szép fővárosunkat illetni merészelt.

-- A bűnös Budapest!

Hát most aztán ugyancsak rajta van a a céh, hogy a *provincia* vonja le a következő ményeket a maga számára. És vissza akarja fordítani, rá akarja borítani a minősítést egész szélsőségiben,

— A bűnös provinciára.

* * *

*Lux Terka*ának kiindulási pontjául szolgál a szerencsétlen *Heverda* Mária típusa. Szinte lázas mohósággal kap ennek „a féktelen szenvedélyü, az érzéki gyönyörökért élő, bukott nő természetrajzához.“

Ime a bűnös provincia alakja, neveltje. Aki csak négy polgárit végzett. Akinek bölcsője melé a gondviselés elfelejtett olyan

apát és olyan anyát állítani, kik a magok életével szerető, okos nevelésükkel példát nyújtottak volna, hanem csak alkalmat adtak a beteg szenvedély kifejlődésére; akinek apja, anyja... de ne kívánja az olvasó, hogy leírjam — minő életükkel...

Lux Terka ugy is megkérdézi olvasójától, hogy ismeri-e ezeket a *Heverda-családokat* lenn vagy fenn a provinciában?

— Abban a provinciában, hol a városi vagy falusi ember nagyobb részének látóköre szűkebb, mint a nagyvárosi emberé. Műveltsége hiányosabb, kezdetlegesebb, a lélekről, a maga ősemberi, tehát még állati *mivoltában*, hiányzik a kultúra átformáló, puhító viaszglaturája... A vidéki embernek minden vágya... a biztos fedél, bő koszt és mint élvezet: a *szerelem*... A provincia embere a *kultur-* állami *ősember*; a vad brutális ösztönének élő ember; a másik, a fővárosi talán perverz, komplikált, de finomabb és fegyelmérettebb: a *kultur-ember*... Nem a provinciái családok nagyobbik felében találjuk meg inkább a szülők felelősségi tudatát sem a gyermekekkel szemben, hanem a fővárosban, vagy nagyobb városokban...

No de elég legyen ez a kis szecessziós mutató a bőséges anyagból arra, hogy itt fanatikus céhbeli taggal állunk szemben, akinek a vidéki életről ugyszólván csak abba esuesosodik ki fogalma, ismerete, hogy a bönöket keresi, látja, a vad indulatokra vadászik és hivalkodik abban, hogy ha Budapest bűnös is, perverz is, de finomabb és fegyelmérettebb: *kultur ember*.

Szép logika. Csattanós bizonyítéka annak, hogy a nők minden fényes írói készségük birtokában is — a gondolkodással, a logikával hadi lábbon állanak. Tojás táncot járnak.

Mert *Terka* urhölgy a maga kénye-kedve szerint önti papirosra a paradox mondásokat. Okoskodásai gyenge alapon nyugszanak, csak

a szavak hosszu sora, de melyekről ő komolyan hiszi hogy a provinciába tisztán belelát velük. Pedig csak ugy rácsön keresztül kukkan oda, mikor egy-egy Heverda családöt mutognatnak. De arról hallgat, mint vizi liliom, hogy az a családapa Budapesten szerezte meg összes családapai érdemeit. Nem keresi, nem kutatja, hogy az a Mariska leány *minő irodalomnak* anyagával táplálgatta lelkét. Az az ügyvéd kisasszony, kurta, fehérnyaku, korán fejlett, hosszu szoknyát viselő kis-nagyasszony — honnan veszi vágyát és mintáit az öltözködésre és többire? Nem ír arról, hogy a főváros a *vidéken* neveli maga-magának irodalmával, szindarabjaival a legfinomabb és fegyelmérettebb kultur embereket, kik csak ugy özönlének aztán a fővárosba; ott telepszének meg, mert a provinciában nincs kellő talaj, nincsen megfelelő medium, hogy ugy élhessenek amint nekik tetszik. S hogy végre; nem a bűnös provincia porának asszonya már Heverda Mária akkor, mikor igazi fővárosi bravourral készíti elő... a maga és társai akasztófáját. Ő már akkor igazán „oltott“ kultur-asszony! Tipikus pesti nő.

* * *

Nagy tévedés tehát azt hinni, hogy a provincia elemei csak arra valóak, hogy a bűnös provincia porába — porladjanak el.

Nem, ezerszer nem!

Lux Terka bizonyosan ismeri a magyar nemzet történetét. Irodalom történetét is. És lehetetlen, hogy fővárosi önteltségének tultengése annyira terjedne, hogy be ne látná lázmentes perceiben...

Mégis csak a provincia menti meg azt a büszke fővárost a teljes elposványosodástól, mint a tengert a só, mint tavat a bele hőmpölygő folyam, a folyton oda ömlő provincia élővize. A nemzeti irodalom üstökősei legnagyobb részt a provincia emberei valának.

abban, melyszerint ellenségeinket távol tartassuk üdvünk biztosítására.

Visszatérve azon helyre, hol a vizet szentelte, elkezdette a felszentelés azon alázatos könyörgéseit, melyeket a mindenható Istenhez intéz, hogy „ezen hajlékot... megáldani, védeni méltóztassék Jézus Krisztus által. Hogy miként a só, (a hit ereje) a hamu, (bűnbánat) viz (szív tisztaság), a bor (szeretet) itt egyesülnek; ugy mi is egy szívvel, egy lélekkel, Krisztus kegyelmével, amit e templomban osztani fogunk — egyesüljünk őbenne Krisztusban. Éppen ennek kijelentésére kenik aztán meg ezen keverékkel az oltárt, mely Krisztust jelképezi és a templom falait, melyek a keresztény népeket képviselik.

Az oltár megszentelése után a püspök elindult és megkerülte háromszor a templom belsejét és meghintette először a falakat és aztán a templom talaját is keresztalakban. A templomszentelés ezen első részének végeztével az oltár előtt a szentelt vízzel vakolatot készítettek, a püspök megáldotta.

Most következett a templomszentelés második része. A püspök azon helyre, sátorba indult, ahol a mult éjjel az ereklyét őrizték. Az ereklyéket ünnepélyesen felszen-

telte és a templom körül hordozták. Mielőtt a körmenet a templomba vonult volna, a püspök beszédet tartott hiveihez.

*

A templomszentelés ily felemelő ünnepegyének egyik kiemelkedő része, feledhetlen jelenete volt püspökünk *apostoli* szellemmel teljes beszéde.

Künn az éjjeli bő isten áldásától, a rég óhajtott esőtől megfrissült és újra ébredt természetben, a Kálvária templom kis oázisában, az új templom előtti magaslaton áll ornátusában az apostolok utóda.

Lent az árnyas völgyecskében, fent körötte-mögötte a hivek sokadalma.

— Mikor — ez a püspök beszédének rövid eszmemenete — ugymond új templom épül: mindig feléled lelkemben egy fonséges jelenet. A szent hajdanna jelenete.

Templomba viszi a bold. szüz Mária szent fiát, hogy ott bemutassa Istennek. S mikor látná ezt az agg Simion, ajkai e szavakra, a jövendőnek szóló szavakra nyilnak:

— Tétetik ő jelnek, mondotta, amelynek ellenmondanak.

És valóban, Krisztus Urunknak, ki önmagáról mondja, hogy élet, ut és *igazság* —

ellenmondanak. Ellenmondanak és harcolnak azok, kik benne nem hisznek, akik őt megtagadják és tanítása szerint erényesen élni — nem akarnak.

Nem csak ellenmondanak, de harezolnak ellene és templomaink ellen. Mert hiszen tudják, hogy ott él Krisztus Urunk, ott van letéve, ott hirdetik a mi igazságunkat.

Harezot kell tehát nekünk is harezolni. De ne féljünk! Kétségbe ne essünk!

Krisztus Urunk és az ő apostolai is szenvedtek, a hareztól nem ijedtek meg, sőt szembeszállottak vele.

És miként Krisztus Urunk és az ő apostolai legyőzték ellenségeiket, igazságuk diadalt aratott a hamisságon: ugy mi is győzedelmeskedhetünk az ő igazságunkkal.

Beszédét gyönyörű áldó szavaival fejezte be a főpásztor...

— Megáldom — szólott messzire hallható, tiszta csengő hangján — megáldom az országot, a nemzetet. Áldást kérek Istentől az egyház összes hiveire s benne különösen az Egyházmegye és Szatmár hiveire. Áldás szálljon a nemes város elüljáróságára és mindazokra, kik filléreikkel e templom épi-

CSAPÓ LAJOS

ELSŐRANGU PAPI-
ÉS POLGÁRI SZABÓ

SZATMÁR, Deák-tér 7., (I. emelet).

Magyar díszruhák, Polgári ruhák,
Papi öltönyök, Liberiák,
Reverendák, Szarvasbőr-
Czimádák, nadrágok,
Palástok, fővegek, Bőrkabátok
készítését elvállalom.

Mindennemű öltöny készítésénél a fősulyt az elegáns szabás és finom kivitelre fektetem, a mellett teljes kezeséget válllok szállítványaim valódi színe és tartósságáért.

Nagy raktár honi és angol szövetekben.
Tisztelettel CSAPÓ LAJOS, szabó-mester.

Vörösmarty, Petőfi, Arany, Madách, Tompa, Kisfaludiak, Mikszáth, Gárdonyi és sok-sok más a provincia friss, üde levegőjéből indulnak — dicsőségük útjára. A nemzet csalóányai, a nemzeti szinpad nagy, hatalmas alakjai a provincia berkeiből szállanak a fővárosba. Még a művészi ihlet és érzéknek is van talaja — a provincia porában.

Egyet azonban már nyiltabban kezdenek hangoztatni a nemzet gondolkodó emberei:

— Hogy Magyarországot, a magyar nemzetet nem — Budapest jellemzi és nem is képviseli.

A másikat: hogy igenis a főváros szolgáltatója a provinciának azt az enervált, azt az életunt, család alapításra képtelen ifjúságot, az élet küzdelmeiben gyengének, romlottak bizonyult intelligenciát, melynek egy része — ott csuszkal a provincia porában.

Tacitus is bámulta, fanatikusan lelkesedett a márvány Rómáért. De éles szeme azt is jól látta, hogy mi van a fényes paloták között, mögött, ahol összefolyik minden, nem csak por, hanem minden, amit fájlalni és szegényelni kell. És a mi gyönyörű fővárosunkban — sincs másképpen.

Pedagógus.

A mi Kossuth-kertünk.

(II) Hogy mennyire szeme fénye a mi Kossuth-kertünk a közönség ama részének, mely értékelné tudja ennek az egyetlen üdülő helynek becsét — legjobba igazolja egy csekélységnek látszó, de érdekes eset.

Már a kert modernebb, tudatosabb rendezése első mozzanatainál voltak régi fák, legtöbbször füzek és akácok, melyeket kivágásra ítélték.

Nos, nem rég már aztán el kellett jönni az időnek, mikor e jelöltekkel végezzenek.

téséhez járultak és még befejezéséhez járulni fognak.

Mély esend, az áhitat és megihletődés látható jelei követték a püspök igazán — az ünnepség szent hangulatába ömlő beszédét.

Beszéd után a főpásztor krizmával megkenete a templom ajtaját kívülről. Jelezi ezzel, hogy a bemenet üdv és békehozó legyen mindenkire.

Most körmenettel vonult a templomba. Egész az oltárig. Itt krizmával megkeni az oltárkö üregét, beleteszi az ereklyét, megfüstöli, krizmával keresztet képez a kő alsó lapjára, mellyel az üreg bezárható. Vakolatot tapaszt rá, rázárja az üregre és kívülről is megkeni. Az oltárlapot is megkeni a középen, a négy sarkon. Végre a templom négy falához megy és megkeni azon helyeit, melyek az ugynevezett apostoli kereszttekkel megjelölve vannak.

A megkenések általában a kegyelmek teljét jelentik, melyek a háromgy Istentől az oltárból ki fognak áradni mindazokra, kik igazán áldozatot hoznak és imádkoznak. És beilleszkednek az igaz Egyház megdöntetlen épületébe.

Apránként vágdossák, hogy aztán helyükbe mást ültessenek.

Lőn erre nagy felzudulás. Felszólalások a helyi lapokban is. Hogy hát miféle barbárság ott, abban a kertben a fához nyulni, kivágni. Ültethette Kis Gida. Bizonyára meg is fordul sirjában!

Hát ez jó jel!

Ha nem is jogosult kifakadás, ha nem is a kert jövőjére kedvező felfogás. Jó jel. Mert arról tesz bizonyosságot, hogy azt a kertet féltik, becsülik és értékelik.

Bár nem éppen a kívánt módon.

Mert bizony mi tagadás, a vasárnap és ünnepnapok kivételével a kert nem örvend a várható látogatásnak.

Különösen tavaszi, nyári és őszi reggeleken nem használja fel a szatmári közönség. Alig látható ott egy-két ember, aki élvezi azt az igazán pompás, egészséges, üdítő levegőt.

Pedig a szatmári embernek nincs máshol jobb vagy egyáltalán jó levegője. Nincs vízvezetékünk. Poros a városunk. Az a mesterséges öntözés, amivel a főutczákon próbálkoznak — dicséretes törekvés. De nem elegendő. Nem csak azért, mert a mellék, sőt elég népes utcákkal sem törődnek. De mert a közönséget sem védik kellőképpen a levegőmegrontásától.

A szűk Kazinczy-utczán a meszes és szenes kereskedések egész raja van. Hatalmas társzekereken szállítják a szenet, meszet. Onnan, a szűk utczáról a diák seregtől túltömött hullámzó utczán raktározzák le a szenet és meszet. Mire az ember ez utczán végig megy, tele van szén és meszporral. Más utczai porral is. Ugy hogy akár téglának való vályogot produkálhat — bocsánat — egy-egy köpötyével.

Mindezek dacára a Kossuth-kerti jó

És ezzel az aktussal a kegyelem helyévé szentelt templom fel van szentelve. Át van adva kizárólag magának az Istennek imáadására.

A püspök még befejezésül az oltárnál tömjént áld, őt keresztet képez belőle. Ezeket az oltár azon öt helyére teszi, melyekre előbb vízzel, olajjal és krizmával keresztet jelölt. Ezen tömjén keresztet fölé viasz keresztet rak, hogy a tömjénnel együtt elégjenek.

Jelképe annak, hogy itt naponkint sz. áldozatokat fognak bemutatni. Imák és egy magasztos praefacio következett. A püspök megkenvén az oltár többi részét — jelöl, hogy ez az oltár a kath. hitközségre kiapadhatlan kegyelmeknek forrása.

A főpásztor aztán ünnepélyes nagy misét mondott.

Az ünnepség után egy előkelő kath. uri ember azt mondja nekem:

— Mily szép, lélekemelő szertartásaink vannak nekünk. Így látva is felelem. Miért nem írjátok le gyakran, mindig azok mély jelentőségét is.

Leirom s mig Isten engedi, ezután is irni fogom.

bgp.

levegőt nem élvezik a szatmáriak úgy, mint azt méltán hihetné az idegen...

Talán messze van?

Hiszen Szatmárnak oly műkövezete van, hogy passzióval sétálhatunk a város legtávolabbi részeibe is. Itt a helyi vasut is. Igaz, hogy abban minden várakozás, kiszállni és beszállni — egy valóságos utazási történet.

De van annak más oka is. Megmondjuk mi?

B.

HIREK.

Ünnepség a Jézustársasági Püspöki Hám Konviktusban.

— A Véraldozat színelőadása. —

Az új Kálvária templom felszentelése napjának délutánján kedves ünnepséget rendezett a J. T. Hám konviktusának ifjúsága.

Előadtak egy szindarabot: „A véraldozat“-ot, melyet Kerling János S. J. irt. Szépen és lelkesen.

Az intézet nagy terme, melyet díszes, szép közönség töltött meg (és e rendkívüli alkalommal kivételesen nők és férfiak egyaránt) e délután egy darabja volt azoknak a helyeknek és azoknak az időeknek, mikor keresztény őseink hitünkért vértanu halált haltak. Mikor megázott Róma földje a keresztények vértől, de meg is termékenyült az Egyház veteményes kertje. Mert minden csepp vér nyomában új és erősebb hajtások fakadtak. Még az ifjak is, a férfiak csodás bátorságával és hősiességével szállottak szembe császárokkal, helytartókkal, börtönökkel, máglyákkal, esörgő láncokkal és a kinzó eszközök ezerféle nemeivel.

Ez a színmű egy valóságos tükör darab, melyben háromszáz év óriási szenvedései, kínjai, de ugyanannyi század csudája, hősiessége, a keresztények ereje, feltartózatlan diadalai ragyognak vissza.

Ez a szindarab megnyitotta előttünk a katakombák mélysége, titkos, nagy templomát, csudával határos életét. A mi őseinknek, az első keresztényeknek lelki világát. Istentiszteletüket vértanui temetését, azok iránt való kegyeletét, tiszteletét. Gyöngye ifjaknak komoly férfiaknak, aggastyánoknak a hitért lángoló egész lelkét és önfeláldozását.

Ott állottunk mi is megmeredten, hősi elszántsággal a büszke helytartó előtt, lelkünk szinte bátorította az ifju, hős Placidust, a római praetor egyetlen fiát. Meghajlottunk Modestus püspök tiszteletreméltó alakja előtt, éreztük a jó nevelés hatását Juliánus nemes személyében, elkisértük a vértanu temetést, és szinte most is lelkünkbe zsongnak a keresztény gyermekek gyász-, vagy örömei.

És oly jól esett a modern léleknek, hogy kibontakozva e sivár jelenből — oda szállhatott a keresztény ősök szelleméhez, életéhez, szenvedéseikhez, börtöneibe és diadalaihoz egyaránt.

A nemzetek a multból táplálkoznak. A nemzetek nagy családjának a kereszténységnek is — főleg e sivár, e hitközönyös, ez akarat gyengeségnek, gyávaságnak korszaká-

Aki igazán finom, kényelmes, elegáns és tartós honi gyártmányu lábbelit akar vásárolni, az forduljon bizalommal

Vuja János-hoz
Szatmár, Deák-tér

(Keresztes András-féle ház),

aki dúsán felszerelt cipő-raktárában oskalis valódi finom bőrből a már is világhírű hazai gyárakban készült cipőket és oszmákot nagyon is versenyképes árakban hozza forgalomba és üzletéből minden olcsóbbrendű készítményt, a szokásos bőr- és talpatáncokat teljesen kiküszöbölte, s akiknek árul osinosság dolgában is párját ritkítják. Kívánatra mérték után bármilyen kivitelű cipők és oszmák is készülnek.

ban a vértanuk korszakából, a kereszténység szenvedésének és diadalainak hősi korából is kellene táplálkoznia.

Gyakran, sokszor, fel kell ébreszteni szentelt sírhalmakból, elfeledett sírjaikból a mi keresztény őseink alakjait. Oh! iszen annyian vannak. Millió számra mennek.

Akik mind... de mind megmondhatják nekünk, mit szenvedtek, mit nélkülöztek, mit türtek Krisztusért. Mily büszkék voltak hitükre, mily elhatározással, tiszta, felemelő tudattal vallották meg hitüket s ha kellett haltak meg érte.

Hadd lássák azok, akiknek nem kell félniök a haláltól, csak a világ esetleges mosolyától. Sem a martírságtól, a börtönöktől és mégis szegyenlik bevallani hitüket és nyíltan eselekedve megmutatni, hogy mint kell viselniök magukat a katolikusoknak.

E darabot és az ilyen darabokat a nagy nyilvánosság előtt kellene előadni. Sokszor, mentől többször. Vidékről-vidékre, hitközségről-hitközségre. Hiszen úgy: is ma már a profán színpad nem csak megtagadja a hitet, meg is gyalázza nem csak végig gázol az erkölcsökön, de lerázza magáról a művészetnek lelegelembb követelményeit.

A konviktusbeli növendékek nagy készséggel, biztosan, szépen, lelkesen töltötték be szerepeiket. Egytől-egyig dicséretet és elismerést vívtak ki.

A korhű öltözetek, találó képek, a zene és énekek gyönyörű választékossága — ugyszólván boldogító tartalommal töltötték meg a közönség lelkét.

Ott volt az előadáson a püspök öméltsága, a káptalannak tagjai közül többen. Szabó prelátnak. Hámon t. pápai kamarás, titkár, a középponti papságból igen sokan, gimnáziumi tanárok, tanítók. Világi előkelőségek, szülők, anyák, hölgyek egyaránt.

Valóban feledhetlen nyomot hagyott a lelkekben ez az ünnepség és sokáig fog visszarágyogni emlékezetünkben annak a korának hősiessége és csodás volta, melynek erejéből vajha e kor számára is — forrás nyílnék. *bgp.*

Urnapija. Holnap lesz az oltári szentesség diadalünnepé, mikor körmenetben szokták körülhordozni a hívek ezreinek kíséretében. A székesegyházban reggel 8 órakor lesz az ünnepélyes nagymise, melyet, valamint a szertartásokat a püspök Ur Öméltsága fogja végezni. Kedvező idő esetén körmenet lesz a piac-téren és a püspöki palotában felállított sátrakhoz. A zárdatemplomban vasárnap tartják meg az urnapi ünnepélyt.

Koronázási emiékünnepély. A koronázás és millénium évfordulójának emlékére tegnap reggel 8 órakor a róm. kath. népiskola tanító testülete szépen sikerült ünnepélyt rendezett a következő műsorral: Kölesey-himnusz. Alkalmi beszéd. Tartotta Hoffman József tanító. Magyar király himnusz. Dal a királyra. Szavalta: Váry Gyula III. oszt. tan. Dal a hazáról. Szavalta: Tóth Sándor III. oszt. tan. Felolvasás a királyi koronázásról és a magyar nemzet ezeréves multjáról. Tartotta Juhász József tanító. Árpád apánk. Szózat, Szavalta: Mertz László IV. oszt. tan. Magyar zászló. Szavalta: Molnár Mihály IV. oszt. tan. Szent fogadás a gyermekek nevében Magyarország megkoszorúzott térképe előtt. Mondotta: Rácz Lajos VI. oszt. tan. Honfidal. Magyarország királyához. Szavalta: Papp István VI. oszt. tan. Máriához. Szavalta: Szalai Jenő V. oszt. tan. Szózat. A program 1, 3, 7, 11, s 14-ik számait a növendékek énekelték.

Főpásztorunk apostoli bérmautja.

Mint már jeleztük, püspökünk június hó 17-én fogja Nagybányán kiszolgáltatni a bérmlás szentségét. Az egyházfejedelem június hó 16-án délután 5 órakor érkezik oda kocsin Ferenczelyről s ünnepi fogadására úgy a város mint az egyháztanács nagyban készül. A felsőbányai utcái köhídnál diadalkaput állítanak s a notabilitások közül sokan eléje mennek a püspöknek. Az egyháznagy június 18-án reggel utazik onnan Láposbányára. Öméltsága szombaton, e hó 12-én indul városunkból és délután 5 órakor érkezik vonaton Szinerváraljára, hol másnap bármál, székhelyére 20-án érkezik vissza Nagysomkutról.

A Kálvária-templom felszentelése.

E szép, új templomot Szentháromság vasárnapján szentelte fel megyés püspökünk. Magáról a szent ténykedésről lapunk más helyén írunk bőszégesen. Itt csak még azt említjük fel, hogy a szentelési ünnepségre a vidékről is nagy számmal érkeztek hívők. Maga a szent ténykedés reggel 8 órakor kezdődött és eltartott fél 12-ig. — Öreg püspökünk fiatal, friss erővel, a fáradságnak nyoma nélkül végezte a nehéz és hosszú szertartást. A templom belseje ma még csak rögtönzött egyszerűségében van. Az oltároknak is hiányzik disze, ékessége. Padok sincsenek. Még sok munkára, költségre van szükség, hogy az új templom kívül és belül méltó, magasztos czéljaira és díszére szolgáljon a városnak és egyházmegyének egyaránt.

A koronázás évfordulója. A koronázás 42. évfordulója napján, június 8-án az ifjuság templomai, illetőleg kápolnáikban hálaadó istenitiszteleten volt és az iskolákban nemzeti ünnepséget tartott. — A kir. kath. főgimnázium ifjuságának *Bakkay* Kálmán, a kir. kath. fitanítóképző-intézet növendékeinek *Jaklovics* Ferencz tanárok magyarázták meg az ünnep jelentőségét és lelkesen ápták az új nemzedék hazafias érzését. — A róm. kath. püspöki elemi népiskola megjelent a székesegyházban is. Az istenitisztelet előtt tartott ünnepségen *Juhász* József tanító beszélt.

Papnövendékek felvétele. A konkurs július 2-án lesz megtarva. Jelentkezhetnek a VI. VII. VIII. osztályt végzett növendékek. Akik magokat felvétetni óhajtják, keresztlevéllel és iskolai bizonyítvánnyal ellátva jelentkezzenek július 1-én délelőtt az egyházmegyei hivatalban, hol bővebb felvilágosítást fognak nyerni.

Hymen. Ifj. *Máthé* Sándor kereskedő a napokban esküdtött örök hűséget *Hegyesi* József iparos leányának, *Jolánnak*, ugyanakkor volt az esküvője a másik leány *Hegyesi* Erzsikének is *Boza* Sándor fodrászszal.

A Képző- és Iparművészeti tanfolyam ez évi működését kiállítás keretében e héten mutatja be a nagyközönségnek díjtalanul. A kiállítást a Városháza nagy tanácstermében rendezik, hol mintegy 200 darab rajz és aquarel lesz kiállítva. A tanfolyam tanári kara s tanulósa 10 hónapi működésük eredményét legnagyobb szeretettel rendezik s remélik, hogy a város vezetősége s intelligenciája látva a jelen eredményt, nagyobb támogatásba fogja munkásságukat részesíteni. Ez évben a növendékek száma csak 12 volt, de reméljük, hogy ez alkalommal az eddig idegenkedők is csatlakoznak majd városunk ily egyetlen s mind hasznos hajtó intézményéhez. A kiállításról legközelebbi számunkban részletesen számolunk.

Eljegyzés. Dr. *Jurcsó* Lajos eljegyezte *Kálmán* Mariska urhölgyet Kalocsáról.

Jótevény adomány. Dr. *Lessenyei* Ferencz prelátnak-kanonok, egyházmegyei tanfelügyelő a helybeli róm. kath. fiu-népiskola növendékeinek jutalmazására 5 drb. 10 koronás aranyat; jutalom-könyvek beszerzésére és a szép rajzoló megjutalmazására 50 koronát: összesen egyszáz koronát adományozott.

Áthelyezett főgyógyász. Az irgalmasrend tartományi főnöke *Szuló* Alfonz főgyógyászt városunkból Nagyváradra helyezte át.

Ólomlábakon. A közönség már azt hitte, hogy befejezett dologgal áll szemben. Most ezeket olvassuk! A földmivélsügyi miniszter a vásárvám, piaci és állatvásári helypénz szedése tárgyában alkotott szabályrendeletre vonatkozólag meg akarja hallgatni a debreczeni kereskedelmi és iparkamarát, a közigazgatási előadót és a szatmármegyei gazdasági egyesületet. A tanács a kívánt vélemények beszerzése iránt intézkedett.

Alapvizsgálat. *Rónai* János, egyházmegyénk papja, ugyszintén *Vári* Emil, kir. kath. főgimnáziumunk volt növendéke a latin-magyar szakból letették az alapvizsgálatot a kolozsvári „*Ferencz József Tudományegyetemen.*“

Elvi döntés. Egy felmerült konkrét esettől kifolyólag elvi jelentőségű határozatban mondotta ki a közigazgatási bíróság, hogy ha törvényhatósági bizottsági tagválasztáson a szavazatok összeszámításánál a nyilvánosság kizárattott, a választási eredmények ebből az okból történt megtámadása esetén, a választást érvényre emelni akkor sem lehet, ha egyébként az eredmény helyessége kétség alá nem eshetik.

Mibe került a mozgósítás? Az anekdotió folytán támadt mozgósítási költségek 175 millió koronára rugnak. E költségek fedezésére Magyarország eddig 41 millió koronát bocsátott a közös pénzügyminisztérium rendelkezésére.

Közkórházunk. A belügyminiszter jóváhagyta a közkórház 1910. évi költségvetését. E szerint a szükséglet 56,815 K, a fedezet 922 K, a hiány pedig 55893 K, melynek fedezésére 1 K 50 f. ápolási díj szedését engedélyezte.

Halálozások: *Uszky* Kálmán nagybirtoke 49 éves korában elhunyt. — *Munkási* *Jóó* Ferencz takarékpénztári nyugalmazott pénztáros, városunk régi, tipikus alakja június 3-án 80 éves korában meghalt. A takarékpénztárt 40 évig szolgálta. Két év óta volt nyugalmhan.

Egy képviselő — akinek — nem volt balesete. A helybeli és utánuk a fővárosi újságok is a mult héten ezt a hírt közzölték:

(*Egy képviselő balesete.*) *Lukács* László belényesi képviselőt tegnap súlyos baleset érte. Miközben Nagybányáról Laczfaluba kocsizott, lovai megbokrosodtak és elragadták a kocsit, melyből a képviselő oly szerencsétlenül esett ki, hogy karja eltört, testen több helyütt súlyosan megsérült.

Az eset pedig: hogy éppen akkor nap, mikor ez a hír egyik helyi lapunkban nap világot látott, a szerencsétlenül esett és karjait eltört képviselő jóízűen kávézott itt, a szatmári vasuti állomásnál. És mikor a vasuti vendéglősneki a szerencsétlenségről szóló újsághírt megmutatta, jóízűen nevetett. A tisztességes, becsületes lapok megbizhatóságát azok a vidéki tudósítók rontják, kik a szunyogot is — tevének nézik.

A Paulai Szent Vinczéről nevezett szatmári irgalmas nővérek anyaházában létező leányiskolák nyilvános záróvizsgálatainak sorrendje. 1908—1909. iskolai évben. A kisdédóvó intézetben: Junius 12-én délelőtt 9 órakor a fiuknál és leányoknál. Az elemi iskolákban: Junius 16-án délelőtt a párhuzamos III., IV. osztályban. 16-án délután a párhuzamos I., II. osztályban. 17-én délelőtt az I. osztályban. 17-én délután a II. osztályban. 18-án délelőtt a III. osztályban. 18-án délután a IV. osztályban. 19-án délelőtt az V., VI. osztályban. A kézimunka kiállítás junius 16—19-ig tart. A polgári iskolákban: Junius 9-én d. e. 9 órakor tornavizsgálat I—IV. osztályban. Junius 21-én délelőtt az I. osztályban. 22-én délelőtt a II. osztályban. 23-án délelőtt a III. osztályban. 24-én délelőtt a IV. osztályban. 15-én délelőtt 9 órakor záróünnepség. A kézimunkák és rajzolatok kiállítása junius 21—25-ig tart. A vizsgálat délelőtt 8 órakor, délután 3 órakor kezdődik. A hálaadó istentisztelet és az érdemsorozat felolvasása junius 26-án délelőtt lesz. A vizsgálatokra az illető t. szülőket és tanügybarátokat tisztelettel meghívja. Az igazgatóság.

A helybeli kir. kath. főgimnáziumban az érettségi szóbeli vizsgálat szombaton délután ért véget. Az eredmény a következő: Jelesül érettek: Barth Rezső, Czumbel Lajos, Déry Pál, Erni Ferencz. Gombos Imre, Heringer Mihály, Horváth Károly, Ilosvay Lajos, Lassu Imre, Pónitz János, Schöber Emil, Steib Márton. Jól érettek: Csasz István, Garai Ferencz, Göbl József, Gyulai Mihály, Halász Sándor, Izay Emil, Kaminszky János, Klein Béla, Láng Ferencz, Nagy Imre, Szaplonczay Pál, Várad Jenő, Zadránszki Ferencz. Érettek: Baranyi János, Benedek Ödön, Boer Endre, Dudinszky Béla, Fecser Vendel, Gentz Gyula, Gnant Ferencz, Heves Zoltán. Kosotán László, Kuncser Menyhért, Maresch Pál, Matécsa György, Munkhárt Gyula, Podaril József, Podolsák Imre, Résch Lőrincz, Steinberger Jenő, Suta János, Szombati István, Weisz Elek, Zsemlicska Károly. Az eredmény kihirdetése után *Mázy* Engelbert dr. főigazgató magas szárnyalású — utra való — beszédet intézett a már érett ifjakhoz, lelkükre kötve az Isten, a haza és a nevelésükkel foglalkozott tsnárok iránt tartozó kötelességüket. A remek beszéd mély hatást tett az ifjakra, mely után *Ratkovszki* Pál igazgató mondott köszönetet a főigazgatónak fáradságot nem ismerő buzgóságáért, Czumbel Lajos pedig társai nevében intézett bucsubeszédet a főigazgatóhoz s a tanári karhoz. Jeles feleletükért a Jandricsis, Aiben és *Ratkovszki*-féle alapítványokból jutalmat kaptak: Czumbel Lajos, Lassu Imre és Ilosvay Lajos.

A nőegyesület Rózsaünnepsége. Nőegyesületünk rózsáünnepélye — sikerült. Bár úgy találjuk, hogy nem volt oly népes, mint azt már megszoktuk. Valójában most talán az erkölcsi siker dominált. Szép asszonyok, viruló leánysereg és jó kedvű ifjuság tette az ünnepséget igen kedvessé: találékonysággal, szellemes mókásokkal és lelkesedéssel. Az ünnepség d. u. 6 óra előtt kezdődött. A táncz 10 óra körül indult meg és a hajnali órákban ért véget.

Évzáró vizsgálatok a kir. kath. főgimnáziumban. Junius 14-én d. e. V., VI., VII. oszt. vizsgálat a vallásból. 14-én d. u. III. A) és III. B) oszt. vizsgálat a vallásból. 15-én d. e. II. A), II. B), IV. A), IV. B) oszt. vizsgálat a vallásból. 15-én d. u. I. A), I. B), I. C) oszt. vizsgálat a vallásból. 15-én d. e. V., VI., VII. oszt. csoport

vizsgálatok. 16-án d. e. II. A), II. B). III. A), III. B), IV. A), IV. B) oszt. csoport vizsgálatok. 17-én d. e. I. A), I. B), I. C), V., VI., VII. oszt. csoport vizsg. 18-án d. e. II. A), II. B), III. A), III. B), IV. A), IV. B) oszt. csoport vizsg. 19-én d. e. I. A), I. B) I. C), V., VI., VII. oszt. csoport vizsgálatok. Junius 22-én és 23-án magántanulók vizsgálat. 24-én d. e. I. A), I. B), I. C), II. A), II. B), III. A), III. B) oszt. csoport vizsgálatok. 25-én d. e. IV. A), IV. B), V. VI. VII. csoport vizsgálatok. A hittan vizsgálatok d. e. 9 órakor, d. u. 3 órakor kezdődnek; a több tárgyat felölöl csoport-vizsgálatok d. e. 8 órakor kezdődnek. Az évzárás 29-én 8 órakor lesz. Szatmár-Németi, 1909. június 9-én. Az igazgatóság.

Kabaré a színházban. Nagy Endrénnek városunkban már ismert kabarétársulata folyó hó 4-én és 5-én este a városi színházban telt házak előtt tartotta előadásait. A szereplők, különösen a conferencier tisztét betöltő Nagy Endre, továbbá *Németh* Juliska, *Szász* Ilona, *Fábián* Kornélia, *Ferenczi* Károly, *Sajó* Géza és *Máhr* Nándor mindkét estén kitűnő kedvvel játszottak s a közönség sok tapsban részesítette őket.

Illemhelyek. A főkapitányság figyelmét legyen szabad felhívunk a *Rákóczy-utcai óvó épületére*. Ott az utca felőli pinczébe vezető vasajtó éjjel-nappal nyitva van. A pince elő részében az arra járó-kelő közönség gyakran nem éppen kellemes jeleneteknek kénytelen szemlélője lenni. Ez alkalommal üstökön kell ragadni az *illemhelyek* kérdését is. Szatmár városának nincsenek nyilvános illemhelyei. Kisebb városok is gondoskodtak már ezekről, amivel a főváros ment elől jó példával. Gyakran az idegenek fejezik ki eszalkozásukat e miatt és megtörtént, hogy egy fővárosi uri ember a *gyümölcsárúnak* szánt vashódékat — nézte — ama 0-val jegyzett helyeknek (Beküldve.)

VIDÉKI SZEMLE.

A Nagybánya és Vidéke Fogyasztási Szövetkezet a mult héten tartotta szokásos évi közgyűlését. A tagok a szövetkezettel teljes mértékben meg vannak elégedve s a vezetőségnek elismerő köszönetüket fejezték ki. A felügyelő bizottságba Muzsnay Ferencz, *Fábián* Lajos, Wiesner Richárd tagokat választották be. Igazgatóul, nagy lelkesedéssel, ismét lovag Berks Leót választották, aki páratlan odaadással kormányozza ezt a nagy forgalmu s gyorsan fölvirult intézményt. Szaitz Elemérnek a szövetkezet derék üzletvezetőjének szintén elismerést és köszönetet szavaztak.

Nagykároly. Az érettségi vizsgálat eredménye: A 22 jelentkező közül 3 jelesen, 8 jól, 9 egyszerűen érett, 2-6 két hónapra viszsamaradt.

Nagyecsedén olvasóköri alakult. A kört sok fáradság és utánjárással Herczeg Péter tanító ütötte nyélbe.

Munkács. Munkács egy régi óhaja megy teljesezésbe. A Latorca fahidja nemsokára el fog tűnni, hogy egy diszes vashidnak adjon helyet. — Irodalmi társaság alakításán fáradoznak városunkban is. Bizony nagy szükség lenne rá, ha... valóban a *nemzeti* élet talajában fogamzik meg gyökere.

Bene. Benében a cigányok egy idő óta valóságos rémei a lakosságnak. A tolvajlások, pinczefeltörések stb. napi renden vannak, sőt a rablástól rem riad vissza Faraó népe; fényes nappal erőszakkal veszi el a vele szemben tehetetlenektől a néki tetsző dolgot.

A nagyarnai fürdő. A regényes fekvésű, éltető levegőjű, áldásos vizű nagyarnai fürdő a mult hó elsején nyílt meg. A hosszú testet-lelket senyvesztő tél után jól esik az embernek e szép kis földi paradicsomba jönni, melyet méltán nevezhetünk az északkeleti hegyvidék gyöngyének, melynek ózondus, pormentes levegője a betegüdőnek, vasas és kénes vize a vérszegények- és esuzos betegeknek biztos enyhülést és gyógyulást nyújt. E fürdő éltető levegőjének és áldásos, csodás erejű gyógyvizének hatását már igen sokan ismerik, akik elvesztett egészségüket itt nyerték vissza, de vármegyénk közönsége még mind ez ideig nem méltányolta kellően. A helyett, hogy e valóságos gyógyhelyre jönné üdülni és egyhülést keresni, hangzatos reklamoknak ül fel; más távol eső fürdőhelyeket látogat, ahol szórakozást talál ugyan, de gyógyulást és egyhülést nem. A mi szép kis fürdők, a hol régebben a vármegye vezető férfiai összejöveteleiket is gyakran tartották, az idén látogatottabbnak ígérkezik.

Ungvár. Ungváron nagyon szeret a vereskakas repkedni. A mult héten is — éjjel — a *Rakovszki*-féle ház istállójára szállott. Nyomban nagy tűz keletkezett. A lángok átcsaptak Nagy Istvánné, Dobrovcszky József, Szengerovcszky házaira. Ezek alaposan le is égtek. Leégtek még az izr. sz. egyet ottani helyisége és László Miksa üvegraktára.

Csanálos. Lapunk olvasói előtt jól ismert az a küzdelem, melyet Csanálos község jobbjai, élükün a plébánossal már évek óta vívnak a község jegyzőjével, Szabó Dezsővel. E küzdelemnek egyik kiemelkedő mozzanata volt, amikor a mult évi októberi vármegyei közgyűlésen Rónai István plébános és vármegyei biz. tag a körülmények kényszerülő hatása alatt *közérdekből* azzal a tényekre alapított váddal illette a jegyzőt, hogy a községi *képviselőtestület jegyzőkönyveit meghamisítja*. Nagy port vert fel ez a dolog annak idején, s nyilvánvaló volt, hogy e kardinális vádpont körül fog eldőlni a küzdelem. Azért akik a jegyzőt mindenáron meg akarják menteni, kiadták a legabszurdumabb jelszót, hogy Szabó Dezsőt azért üldözik a Csanálosiak, mert kálvínista; holott ő üldözi azért Csanálos községét, mert az kátholikus! Czelt azonban ezzel a kidobott jelszóval sem érhetek. *Mert a szatmári törvényszék 1909. Vm. 175/31. vizsg. szám és 5185/1909. B. tszki számú végzéssel a jegyzőkönyv hamisításnak tanuvalomásokkal beigazolt ténye alapján a Rónai István plébános ellen megindított nyilvános rágalalmazás ügyében a vád képviselőt elejtette.* Egyenlőre örömmel regisztrálunk ennyit! A többit ezután! Hát kérem — kulturrez ez, még pedig a legesenyőbb fajtából! Az igazság, amint azt a szerkesztő ur előre megjövendölte, mégis csak győzedelmeskedni kezd, igazán csakis a maga erejéből! *Csan. levelező.*

Jánk. Szentháromság vasárnapján tartották meg a kath. hívek templom-bucsujokat. Az ünnepélyes szent misét *Vanyék* Ferencz kerületi esperes mondotta, a szent beszédet pedig *Schwegler* Ferencz tanítóképző-intézeti tanár tartotta Szatmárról.

A szerkesztő üzenete.

Vidéki. Bizony tessék elhinni, hogy véleményünkkel és aggodalmainkkal nem állunk elszigetelten. Tessék csak elolvasni *Dudek* cikkeit a *Religio* legutóbbi (23) számában. Ez a mi cikkelyünk után két héttel érkezett. És így beszél:

A helyzet bönit meg nálunk mindent; a viszonyok, melyektől szabadulni nem tudunk, ónsullyal nehezedenek mindnyájunkra. Nincs talajunk, melyben az elhintett mag erős gyökeret verhetne; mindig csak föl-szinen marad a mag, gyökere, ha nagy erőttel hajt is olyat, csakhamar elszárad. 20 év előtt a katolikus körökbe vetettük reményünket, azt hittük itt alakul majd ki s ezek segítségével valósul meg az erős, összetartó katolikus társadalom. Csalódtunk, köreink kaszinókká lettek. Majd nekifogtunk a mindenféle szövetkezeteknek s azt hittük, gazdasági és kereskedelmi alapon erősítjük meg a katolikus társadalmat. Nem tudom, e téren is több-e a csalódás vagy valóság? Most divatos a „Népszövetség.“ Várjunk kissé s tíz év múlva vessünk majd számot eredményeivel.

Fog olvasni kegyed még őszintébb szavakat. De végre itt is van már az idő, amikor őszintén kell beszélni, írni és — eslekedni.

P. O. S. u. Örülünk, hogy bele nyugszik. Ugy van. Teljesen félreértették volna — és esetleg — megélelapozzák.

Kolozsvár. A tudósítást köszönjük. A szerkesztő már itthon van és: „Vissza a műhelybe!“

Fiatl barátunk. Kritika nélkül nincs irodalom. Az igazságos, jóakaratu kritika, mely tanít, utbaigazit és ugyszólván a legszebb remények szálaít tüzi az irodalom talajába, hogy ott gyökeret verjenek — megbecsülhetlen. Ha eleinte fáj is, mint az igazság megmondása rendszerint azzal jár — ez lévén a tisztulás, a nemesedés és utja, — de aztán felemel, öntudattal erővel látja el lelkünket, akaratunkat. A kritika malomkő, melynek surlódására a legnagyobb elméknek szüksége volt és van. Lesz is mindig. Persze az a malomkő nem alkalmas erre a munkára, amelyik agyonzuz és semmisít.

Nyomatott a Pázmány-sajtóban Szatmáron.

Egy óra alatt

elveszi a láb kellemetlen szagát és megszünteti a

LÁBIZZADÁST

a Hegedüs-féle

lábviz!

Ára 2 kor. Kapható mindenütt.

Megrendelhető a készítőnél: **Hegedüs Béla** gyógyszerész, **Budapest, Mátyástér 14.** vagy **Török József** gyógyszerterében, **Budapest, VI. kerület, Király-utca 12. szám.**

Dr. MÁLNAI MIHÁLYNÉ

felsőbb leány tan- és nevelő-intézete
Budapest, VI., Teréz-körút 39. sz. I. em.

Internátus és iskola bennlakó, félbennlakó és bejáró növendékek számára. **Elemi iskola, felsőbb leányiskola, továbbképző tanfolyam. 15-ik iskolai év. Allamérvényes bizonyítványok.** Korlátolt számú növendékek. **Gondos családi nevelés.** Egészséges, tágas helyiségek, elsőrangú ellátás. Kiváló tanerők. **Svéd-torna- és vívókurzus.** Bennlakó francia és angol nevelőnők. Bővebb felvilágosítást nyújt és kívánatra prospektust küld: **az igazgatóság.**

Hölgyek figyelmébe!

Több évi külföldi tanulmányaim, tapasztalataim és gyakorlataim után hazajöttem és szülővárosomban **Széchenyi-utca 14. számú házban** (Árpád-utca sarkán) angol és francia

női felsőruha divattermemet

megnyitottam. A nagyrebecsült hölgyek szíves pártfogását kérve, maradtam tisztelettel

Bánk Lőrincz,

berlini szabásztani akadémián kiképzett okl. szabász.

Köttessük könyveinket Gárdos Ferencz

könyvkötészetében Szatmár, Kazinczy-utca 6-ik szám, hol izléses és esinos munkát gyorsan és jutányosan készíttetnek.

Makóczy Géza papi és polgári szabó

Szatmár, Eötvös-utca 4/a. sz.

Ajánlja a főt. lelkész urak szíves figyelmébe modern szabó műhelyét, hol is mindennemű reverendákat és papi öltönyöket a legnagyobb pontossággal és jutányos árak mellett készítenek.

Tisztelettel

Makóczy Géza, sekrestyés

Aki szép és olcsó ajándékot óhajt vásárolni, az menjen el a **színházzal szemben** lévő óra és ékszer üzletbe, mert ott találja a legdusabb és legolcsóbb választékot valódi arany és ezüst ékszerekben, mindennemű zseb és fali órákban. Tisztelettel **Kepes Dávid** mű-órás és ékszerész, Szatmáron a színházzal szemben.

Hangszer üzlet!

Szalai Simon

hangszer és zongorakészítő s hangoló

Szatmár, Kazinczy-u. 14.

Guttman-palota.

Kovács Gyula temetkezési intézete

Szatmár, Kazinczy-utca 15. sz. alatt

(volt Vajay-házban) **megnyílt,** szemben a református gimnáziummal. — A legmagasabb igényeknek megfelelő temetéseket a legjutányosabb ár mellett eszközöl helyben és vidéken. Temetkezési társulatoknak kedvezményt nyújt.

Legalkalmasabb ajándékok órák- és ékszerekben beszerezhetők SZABÓ GUSZTÁV órás, ékszerész és látszerész üzletében Szatmár, Attila-utca.

Értesítés. Értesítem a m. t. közönséget, hogy **ház, birtok, üzlet és lakásközvetítő irodámat** Várdomb-utczába, az izr. templommal szemben helyeztem át. **Zichermann Mór.**

Özv. Lauf Józsefné és Fia

szobafestő Szatmár, József kir. herceg-u. 14. sz. 35 év óta fennálló üzlet.

Elvállal szoba és templomfestést, tapétázást, mázolást és minden e szakba vágó munka gyorsan és pontosan való elkészítését olcsó árak mellett. Szíves pártfogást kér **özv. Lauf Józsefné és Fia.**

Üzlet átvétel. A Néhma Lajos Józser kávéüzletét átvette **Benkő Sándor,** kinek előzőkenysége és szakképzettsége biztosítja a vevő közönséget. 10—12%-al olcsóbban szerelhetjük be kávé szükségletünket mint bárhol.

BABAKOCSIK ÉS HINTALOVAK!

Megkezdődött a nyári vásár!!

Óriási választék ujdonságokból, melyek egyedül csak

a Szatmári Bazárban

KAZINCZY-UTCZA 10. SZÁM ALATT, ahol kifogyhatatlan választékban kaphatók: **játék, emléktárgyak, fonografok, üveg, porcellán, alpaca, díszműárak, pénztárczák, zsebkések, aczélevő-eszközök, fonografok és gramofonok** és ezekhez lemezek. — A legújabb műöntvények **valódi ezüst platirozással,** u. m.: tintatartók, díszórák, hamutartók, gyümölcsállványok, china-ezüst árakban órák, hamutartók, gyümölcsállványok, china-ezüst árakban mindennemű dísztárgyak. — **A legszolidabb szabott árak,** pontos kiszolgálás. — Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek. — Szíves pártfogást kér

BLATNICZKY ISTVÁN SZATMÁR,

KAZINCZY-UTCZA 10. SZÁM ALATT LEVŐ „Szatmári Bazár“-jában.

SZOLID SZABOTT ÁRAK!

PAPP IMRE, SZATMÁR

ÉPÜLET ÉS MÜBUTOR-ASZTALOS, MÁTYÁS KIRÁLY-UTCZA 41.

Ajánlja a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

ÉPÜLET ÉS BUTOR

ASZTALOS-MÜHELYÉT

a m. t. megrendelő közönség szíves figyelmébe.

Tartós munka, pontos és szolid kiszolgálás.

KOZMETIKAI GYÓGYINTÉZET

Budapest, IV., Kossuth-Lajos-u. 4. I. em.
Alapított 1892.

Az intézet az emberek szépítésével foglalkozik. A beteges, hibás bőrt meggyógyítjuk. Az elhanyagolt, elromlott bőrt helyreállítjuk. A csunyát megszépítjük. A szépet konzerváljuk, hogy mindig szép maradjon. Orrtot, fület, kezét, lábat, kebleket formássá tesszük. Az arcvonásokat finomítjuk, fiatalítjuk. A pusztuló haját megmentjük, a fölösleges hajnövényt örökre kipusztítjuk. **Minden elképzelhető szépséghibát jótállás mellett gyógyítunk. Honoráriumot csak siker esetén fogadunk el.** Az intézet föl van szerelve a komoly orvosi kozmetika és a modern szépségápolás minden hathatós eszközével. Nem csodaszerekkkel dolgozunk, nem sminkeléssel kezelünk, hanem kipróbált gyógyszerekkel és tudományos eljárásokkal. Akik az intézetet nem látogatják, azoknak saját szépítőszerüket ajánljuk. Hogy szereink ártalmatlanok, arról orvosaink garantálnak. Hogy szereink biztos hatásúak, azt — aránylag csekély reklám mellett — óriási forgalmunk bizonyítja, merj a közönség egymás közt dicséri és ajánlja azokat. Intézetünk főorvosának **Jutassy József dr.** bőrgyógyász, egészségtan tanár urnak ideája szerint szépítőszerainkből az ismert szépséghibáknak megfelelőleg ötféle készletet állítottunk össze, ezek:

Bőrápoló-készlet. A diszes dobozban van egy dr. Jutassy-féle **Kozmetikus-szappan**, egy dr. Jutassy-féle **Kozmetikus kenőcs** és egy dr. Jutassy-féle **Arcmasszírozó készülék**, illusztrált használati utasítással. — Szolgál a kényes, érzékeny, záraz, petyhüdt, ráncosodó, durva, hámló, libabőrös, sömörös bőr ápolására és szépítésére. **Ára 5 korona.**

Bőrgyógyító-készlet. A diszes dobozban van egy mitesszeryomó-készülék, egy dr. Jutassy-féle **gyógy-szappan**, egy dr. Jutassy-féle **Aroztelj** és egy dr. Jutassy-féle **Bórax-gyöngy**. — Ezen szereket a zsíros, fényes arc ápolására szolgálják. Gyógyítják a bőrtájkát (mitesszer), a pattanásokat (vimmerli), a bőrlökcsöket (pórus), a tulságos izzadást, a vörös orrot, vörös kezét és fagyási foltokat. Kimerítő használati utasítással **ára 5 korona.**

Bőrtisztító-készlet. A dobozban van egy dr. Jutassy-féle **Arc-víz** és egy dr. Jutassy-féle **Szeplő-kenőcs**. — Ezek a szerekek gyöngéden koptatják a felső bőrt s ez által elmulasztanak minden barna foltot és hófehérré teszik a bőrt az elsárgult, napsütött, leburnult arcon és kézen. Szeplőt és májfoltot gyökeresen elmulaszt. — Kimerítő használati utasítással **ára 5 korona.**

Bőrhámlasztó-készlet. A dobozban van egy dr. Jutassy-féle **Hámlasztó-víz** és egy dr. Jutassy **Hámlasztó-kenőcs**. Ezek a szerekek erőlyesen és gyorsan lehámlasztják a felső bőrt és vele minden tisztátalanságot. Az egyenetlen bőr megszímul tőlük, a kérges bőr megpuhul. Sikeresen lehet használni régi nagy bőrpórusok, pattanások utónyomai, himlőhely és sebhely simítására. Lencsék és szemölcsök ellen, továbbá régi makacs májfoltok ellen. Alapos használati utasítással **ára 5 korona.**

Hajgyógyító-készlet. A dobozban van egy dr. Jutassy-féle **Hajszesz** és egy dr. Jutassy-féle **Fejmasszírozó-készülék** a fejbőr erősítésére, edzésére. — Ezen eljárás megállítja a zsírosságtól, hajkorpától és ragálytól származó hajhullást, megszünteti a hajtörést (hajmoly) s forszirozza a hajnövényt. A haját nem őszíti. Használati utasítással **ára 5 korona.**

Egyszerre több készlet használható.

Minden készlethez mellékelve van **dr. Jutassy Szépségápolás** című könyve. A készletek vásárolhatók vagy postán rendelhetők ezen czímen:

KOZMETIKAI GYÓGYINTÉZET

ELÁRUSÍTÓ-OSZTÁLY

Budapest, IV., Kossuth-Lajos-u. 4. I. em.

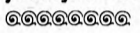
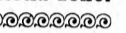
FÉLIX GYÓGYFÜRDŐ

téli és nyári gyógyhely Nagyvárad mellett.

Európa leggazdagabb forró kénese hő-forrás, víz hőfoka 50° Celsius.

Gyógyjavallat fürdő alakjában: csúz (reuma) és köszvény ellen. **Női betegségeknek:** idült méh- és petefészek-gyulladások, méh-hurut, medencebéli sejtiszövetlob és izzadmányoknál. **Ivó gyógymód alakjában:** idült gyomorbántalmaknál, makacs székrekedésnél, máj- és epehólyag betegségeinél, sárgaság és epeköveknek **meglehető gyógyhatás.** — **Tükör-, kád-, mór-, szénsav- és iszapfürdők.**

1908. évben 8600 állandó fürdővendé.

Állandó fürdőorvos, állandó gyógytár. 250 kényelmes lakoszoba, kitűző vendéglők, jutányos étlaparak. 250 Állandó elsőrendű cigány-zene, vasárnaponként katonazene. Tennis-pálya, gondozott sétautak, 200 holdas park.

Május 1-től 16 vonat közlekedik naponta. Posta, távirat, interurbán-telefon.

Curtaxe és zene-díj nincs. Prospektust küld az igazgatóság.

HORVAY és SZABÓ

festők Szatmár, Kinizsy-u. 29.

Elvállalnak szobafestést, mázolást, czim- és czimer-festést, valamint aranyozást és tapétázást. Templom festéseket minden stíben.

:: :: Üveg czimtblák készítése :: ::

Vigyázzon!

Ez a figyelmeztetés mindazoknak szól, akik egy kis, jelentéktelennek látszó meghűléssel, köhögéssel nem szoktak törődni. Egy kis, influenza, egy kis köhögés elég ahhoz, hogy az ember életét veszedelem fenyegetse, a bacillus utat talál tüdőjébe és mire a kis bajból nagy baj lett, akár egy kis vagyon is elszűk a gyógyulás utáni hajszában. A **tüdőbaj**, ez a veszedelmes emberitő, ott leselkedik a köhögés mögött, van tehát elég ok arra, hogy mindenki, aki

ott leselkedik a köhögés mögött, van tehát elég ok arra, hogy mindenki, aki

köhög,
melle fáj,
elnyálkásodott,
étvágytalan,
éjjel izzad
gyenge, bágyadt,

azonnal vegye használatba az aranyéremmel kitüntetett **Örkény-féle** mely a **köhögést csillapítja, a vérköpet megszünteti, kitűnően oldja a nyálkát, megszünteti a kellemetlen gyöngítő éjjeli izzadást és javítja az étvágyat.** Aki nehezen lélegzik, okvetlenül használja, mert hatása valóban felülmúlja a várakozást. Aki **testsúlyában fogyást** észlel, ami gyakran előjelle a **tüdőbajnak**, saját érdekében használjon **ÖRKÉNY-féle hársfaméz-szörpöt**, mely máf az első üveg elhasználása után javulást eredményez, a beteg álmai újra megjönnek, az éjjeli köhögés és izzadás megszűnik, a testsúly emelkedik, mert a beteg jó étvágyat kap.

Egy mintáüveg ára 3 korona, nagy üveg 5 korona és 3 üveg **bérmentve 15 korona.** Utánvételt, vagy a pénz előleges beküldése után küldi a készítőt:

Örkény „APOSTOL” gyógyszerháza, Budapest, József-körut 64. **DEPOT 52 szám.**

Rosszul van ?

Persze, hogy a gyomorral van baja, nem tud emészteni, nem eszik, ha rosszul néz ki, feje fáj, étvágytalan, puffadt szédül, savanyu teltségérése van, görcs kínozza. Így van az, ha nincs rendszeres széklet, ebből keletkezik azután az aranyér is. Ha bármilyen gyomorbántalomban szenved azonnal használja az **Örkény-féle** hashajtó

Cascadin-tablettákat,

melyek biztos és kellemes hatásúknál fogva a legkedveltebbek. Egy fél doboz **1 korona 20 fillér**, egész doboz **2 kor., 20 fill.** Minden rendelés pontosan így címezendő:

Örkény „APOSTOL” gyógyszerháza, Budapest, József-körut 64. **DEPOT 52 szám.**

Csúz és köszvény,

rheumatikus bántalmak, hát- és derékfájás, hasogatás, nyílalás, szúrás, szagatás, láb- és izomfájdalmak és minden légvonalattól és meghűléstől eredő hasonló baj ellen a legbiztosabb és legegyszerűbb szer az **Örkény-féle**

Gaultheria-kenőcs,

Egy tubus ára **1 korona 60 fillér**, 3 tubus utánvételt, vagy a pénz előzetes beküldése mellett bérmentve **5 korona.** Rendelések így címezendők: